

Digitale tools ondersteunen circulaire transitie

De kringloopbranche floreert, maar heeft meer en meer te maken met concurrentie als gevolg van opkomende markttrends. Vooral via een digitale transformatie zijn kringlooporganisaties in staat om hier adequaat op te anticiperen. Sterker, hierdoor ontstaan groeikansen voor de branche.

REDACTIE

Uit nieuw Europees onderzoek, waar Branchevereniging Kringloop Nederland (BKN) aan deelnam, blijkt dat digitalisering de kringloopbranche ingangen biedt om werkprocessen te verbeteren. Dit geldt zowel voor het verzamelen van items als het sorteren van herbruikbare spullen. Ook de meer klantgerichte diensten, inclusief e-commerce, zijn erbij gebaat. De mogelijkheden op dit gebied kunnen de bedrijven helpen om hun publieke zichtbaarheid te verbeteren, de capaciteit van hun personeelsbestand te vergroten en hun algehele verkoop van tweedehands producten te verbeteren.

Meerdere sporen

Om vaart te zetten achter de digitalisering is het wel van vitaal belang dat de bedrijven op Europees niveau hun krachten bundelen. Door elkaars ervaringen te benutten en middelen samen te brengen, kan succesvolle digitalisering in potentie voor alle organisaties kansen bieden. Aandacht verdienen met name de volgende sporen:

Sorteren

Normaliter houden speciaal opgeleide medewerkers zich bezig met de sorteerprocessen. Digitale tools kunnen de efficiëntie verbeteren. Zo kan Google Lens worden gebruikt als tool voor het analyseren van

Rachel Heijne, directeur BKN: "Ons land kan leren van ervaringen van andere EU-landen"

foto's van geschonken items. Dit maakt zowel het sorteerproces als de prijsbepaling efficiënter en objectiever.

Logistiek

De digitalisering van logistiek biedt de bedrijven de mogelijkheid hun bedrijfsstra-

tegie te verfijnen. Denk aan het bewaken van de middenstroom in de logistieke keten en het nemen van data-gestuurde beslissingen om kringloopprocessen te verbeteren.

Traceerbaarheid

Traceerbaarheidssystemen helpen bij verschillende activiteiten. Denk aan het verkrijgen van duidelijke overzichten van activiteiten, het verzamelen van waardevolle gegevens over de materialen en de inzet van werknemers. Een voorbeeld is een handige tool die is ontwikkeld door AERESS, een Spaans netwerk van sociale ondernemingen die actief zijn in de circulaire economie. De tool maakt het mogelijk om van hergebruikte producten de hoeveelheid voorkomen CO₂-uitstoot en de liters bespaard water te berekenen. In het verlengde hiervan heeft de Europese introductie van het Digital Product Passport (DPP) het potentieel om de traceerbaarheid van goederen tijdens de ophaal- en sorteerprocessen te faciliteren.

E-commerce

Steeds meer sociale ondernemingen die actief zijn in de kringloopsector starten met online verkoop van tweedehands goederen als onderdeel van hun bedrijfsmodel. Dit doen ze om zich aan te passen aan het zich ontwikkelende gedrag van klanten. E-com-

‘Digitalisering biedt ingangen om werkprocessen in de kringloopbranche te verbeteren’

merce maakt het bovendien mogelijk om een bredere geografische doelgroep te bereiken. Wel is de online verkoop van tweedehandsproducten aanzienlijk moeilijker dan het verkopen van nieuwe producten. Ieder individueel product is immers uniek en moet daarom apart worden geüpload. Hindernissen op dit gebied zijn gemakkelijker te overwinnen als de kringloopsector de krachten bundelt door een gemeenschappelijke marktplaats te ontwikkelen, bijvoorbeeld op regionaal of nationaal niveau. Dat neemt niet weg dat een aantal bedrijven al online e-commerce platforms hebben ontwikkeld die gebruikersvriendelijk en visueel zichtbaar zijn.

AI-technologie

Ten slotte kan het gebruik van AI-technologie werkprocessen in e-commerce stroomlijnen en optimaliseren. Re-Use Austria gebruikt bijvoorbeeld AI-ondersteunde herkenning van afbeeldingen voor het registreren en uploaden van producten op hun

online marktplaats. Dit bespaart niet alleen tijd, maar draagt ook bij aan het verbeteren van de kwaliteit van gegevens. Bovendien zijn AI-tools ook gebruikersvriendelijker en verlagen ze de vereiste vaardigheidsbarrière.

RREUSE-project

Het digitaliseringsonderzoek maakt onderdeel uit van een uitvoeriger RREUSE-project, de Europese netwerkorganisatie voor de kringloopbranche waarbij ook de BKN is aangesloten. RREUSE zet zich onder meer in Brussel in voor meer sociale en circulaire wetgeving. “Waar wij ons op nationale wetgeving en beleid focussen, doen zij dat op Europees niveau”, vertelt BKN-directeur Rachel Heijne. “Twee tot drie keer per jaar komen de leden samen om van elkaar te leren en er samen voor te zorgen dat de circulaire en sociale economie verder komt. Daarnaast zijn er het hele jaar door gerichte online sessies om over bepaald beleid samen verder te praten. Bijvoorbeeld

Europese voorbeelden

Reparatievouchers

In Frankrijk zijn de middelen van het Europese Corona herstelfonds gebruikt om elektronische en elektrische apparaten reparatievouchers van te betalen. Wat inhoudt dat de overheid tot 50% van het reparatiebedrag sponsort, waardoor er veel meer elektronica gerepareerd wordt. In Frankrijk hebben ze een zelfde initiatief maar dan op het gebied van textiel.

Textielinzameling

In Spanje wordt 50% van de textielinzameling verplicht door sociale organisaties gedaan. Historisch gezien gebeurde dit in ons land ook. Dit wordt echter steeds lastiger, omdat commerciële partijen er steeds meer markt in zien. Het is daarom een belangrijke zet voor de sociale economie dat dit in de wet wordt vastgelegd.

BTW

In veel Europese landen is de BTW op tweedehandsgoederen bij kringloopwinkels verlaagd. In Nederland betalen we nog steeds 21% BTW op tweedehandsproducten (terwijl de consument ook al BTW heeft betaald voordat de spullen bij de kringloop werden gebracht).

over de UPV-textiel of op sociaal beleid.” RREUSE vraagt de leden regelmatig om nationale ervaringen. “Deze kan deze koepelorganisatie onder meer gebruiken bij consultaties over nieuw EU-beleid. Dit sterkt hun positie met voorbeelden uit de praktijk. Daarnaast is RREUSE vaak promotor voor EU-onderzoeksprojecten.” Ook ons land kan volgens Heijne leren van ervaringen van andere EU-landen. “Nederland blijft op diverse thema’s achter en in het combineren van het aanpakken van sociale en duurzaamheidsproblemen.” Ook op andere punten valt er volgens haar te leren van EU-landen (zie kader). “Deze voorbeelden kunnen we gebruiken om te laten zien dat het in andere Europese landen kan en werkt. Dit helpt om Nederland aan te sporen het ook anders aan te pakken.”

- Meer informatie over het rapport, dat in september tijdens het jaarlijkse RREUSE-congres is gepresenteerd, staat op de BKN-website (kringloopnederland.nl).